

جشن شاهنشاهی ایران

این روزنامه یکبار در تاریخ طی ۱۰۰ شماره و در تیرماه برای تیرماه برآورد می‌گردد و همراه با آئین افتتاحیه می‌آید

شماره پانزدهم - سه‌شنبه نوزدهم مرداد ۱۳۵۰

انقلاب سفید

ایران را با دوران کورش قابل مقایسه ساخته است

از روزنامه مستقل مورگن بلادت - چاپ اسلو، نروژ

ارتباط مستقیم شاه و مردم

میراثی کهن از ایران باستان تا امروز

حقیقتی در سیمای ایران باستان

سلسله مقالاتی که از این شماره آغاز میشود

جاذبه شاهنشاهی ایران و نام کوروش بزرگ

جاذبه‌های درام کوروش بزرگ هست، که مناسبت جشن‌های شاهنشاهی، دنیا را به‌جیش درآورده است. این جاذبه بسیار قدیم است، و پرورش‌گار آن بنیادگذار و شاهنشاه نخستین میرسد، جاذبه‌ای که با نام کوروش بزرگ هست، جاذبه جوانمردی است. جوانمردی سرشته با مهربانی، تاروژی که آثار یونان سیمای کوروش را نشان نداده بود، و این منبع آشنایی برای ایرانیان یکپارچه بود، درک وجود شاهنشاهی که کتاب مقدس، او را تقدیس کرده بود، میسر نمیشد. نیز در کتاب مقدس، آنچه به‌عهد جدید مربوط میشود، گزارش که زان مسیح را دربردارد، رازی بوده، آنجا که میگوید: «و چون عیسی در ایام هیرویدس پادشاه به بیت‌لحم پیوهی تولد یافت تا گاه مجوسی چند از مشرق به اورشالم آمدند گفتند: «کجاست دهکده آن مولود که پادشاه یهود است زیرا که ستاره او را در شرق دیده‌ایم و برای پرستش او آمده‌ایم.» و مردان مجوسی به بیت‌لحم «روانه شدند که تا گاه آن ستاره که در مشرق دیده بودند پیش‌روی ایشان می‌رفت تا فوق آنجایی که طفل بود رسیده بایستاد، و چون ستاره او دیدند برین‌نهایت شاد و خوشحال گشتند. و پخانه درآمد طفل را با مادرش مریم یافتند و بروی درآفتاب‌آورا پرستش کردند و ذخائر خود را کنوده هدایای طلا و کهدرو مر یوی گذرانی‌بندند.»

اما امروز دیگر پس از قرنها، کوروش راستین، کوروشی که زیسته است و آیین شاهنشاهی آورده است، کوروشی که تمدن‌های جهان عصر خود را بهم مربوط ساخته است، و کینه و نفرت و برتری‌جویی سرشار از قساوت را از میان آنان برداشته است. باز، قاتل‌ک برای دنیا ایستاده است.

کوروشی که یونانی‌ها با امارت می‌دیدند، نرفته از کودکی، پوشش آسان‌های اصحاب‌انگیز دلیری و جوانمردی و دادگری بن داره، در دوران نام‌آوری بنیادگذار شاهنشاهی نیز آنچه می‌کند، حاله‌ای از آفانه‌روی آنرا می‌پوشاند. و هرچاکه اندیشه گرازشگر در می‌ماند، و صفات شاهی و رهبری کوروش را، نمیتواند، در جریان روی‌آنها به بیند و نمایان سازد، به‌ساختن آفانه می‌پردازد، شاید احساسی را که از کوروش دارد، با آفانه به‌آیندگان انتقال دهد. و در کتاب ه

روابط دیپلماتی ایران باستان، اگر چه به پیچیدگی و نظام‌مندی خود نود اما همیشه به اندازه‌ای بود که در تاریخ دیپلماتی جهانی فعلی را به خود اختصاص دهد. در این زمینه تحقیق جالب و سودمندی انجام شده است و اوضاع و احوال سیاسی ایران باستان، در کتابی که هنوز انتشار نیافته، تشریح گردیده است. ما از این شماره به نقل قسمتهای از تحقیق در دیپلماتی ایران باستان می‌پردازیم و مطمئن داریم مطالعه این تحقیق آشنایی‌های قبلی‌مان را با امپراتوری ایران، به‌تکلی علمی و تازه، گسترش خواهد داد. در صفحه ۵

* کورش

آنقدر بمردم

تزدیک بود

که او را پدید

می خواندند

در صفحه ۴ بخوانید

۶۴ روز تا آغاز جشن‌های شاهنشاهی فاصله داریم

جشن شاهنشاهی ایران، جشن تمدن جهانی است

۱۰۰ لوص آراک و آراک

حقیقتی بزرگ در کلامی کوتاه

« داریوش شاه گوید:

پروردگار مرا باری کند، و پروردگار، این کشور را از خشکسالی، از دروغ محفوظدارد. باین کشور نیاید، نهدش، نه خشکسالی و نه دروغ»
بند سوم از کتیبه داریوش با خطوط میخی، ایلامی، بابلی در تخت‌جمشید

عناصری که از اجتماع آنها، موجودات، نباتات و حیوانات گونه‌گون، شکل می‌گیرند، چون در شرائط خاص، شرائط خاص فیزیکی و شیمیایی، قرار گیرند، اندک‌اندک، و با یکباره، تحلیل می‌روند. نخست، شرایط خاص، عواملی برمی‌انگیزد تا آن «دیدگاه کلی»، استحاله را پذیرا شود و آنگاه، چون زمانی سرآمد، این استحاله، بدل‌به‌نابودی می‌گردد.

روابط اجتماعی هم، بپذیری همین قانون هستند و این استحاله در مورد آن‌ها، مصداق می‌یابد. به این مفهوم که بقیه در صفحه ۴

* کشف یک کاخ دیگر در برازجان

* سندی تازه از سیادت دریائی ایران در خلیج فارس

گفتگوی درمیان سیرک ایران باستان

امپراتوری گسترده‌ای که ایران باستان تشکیل می‌دهد، چه به‌کم ضرورت و چه به‌کم کیاست و تدبیر شاهنشاهان آن زمان دارای اصول اداری خاصی و مناسبات سیاسی خارجی بود. هرچند که به‌افتخار زمانه آن اصول و این مناسبات گوییش سادگی داشت و به‌سبب سادگی و بسط امروزی خود نبود اما اهمیت به‌اندازه‌ای بود که در تاریخ بی‌شماری جهانی فعلی را به‌خود اختصاص دهد و مورد تدریس واقع شود.

آقای پرویز ذوالمنین تکرده‌حقوق بین‌الملل در همین زمینه تحقیق جالب و جامع و سودمندی انجام داده‌اند و اوضاع و احوال سیاسی ایران باستان را در کتابی به‌محدود ۲۴۰ صفحه تشریح کرده‌اند. این کتاب که هنوز چاپ نشده است شامل یک پیش‌گفتار (متمم شرح دوره مورد بررسی)، منابع و مآخذ فصلی، الفبانه‌های ملی و حقوق تاریخی و تقسیم‌بندی مطالب و چهار فصل است. قسمت اول مشخصات امپراتوری ایران باستان را بازگو می‌کند در این قسمت از ایران به‌عنوان مهد نخستین امپراتوری یاد می‌شود و سپس سازمان داخلی امپراتوری، وحدت امپراتوری، نمای خارجی امپراتوری و اساس فرم‌های ویرایی و تمدن امپراتوری را شرح می‌دهد. قسمت دوم بررسی روابط خارجی ایران باستان براساس مفاهیم حقوق بین‌الملل است. قسمت سوم اصول و موازین سیاست امپراتوری ایران و قسمت چهارم اوضاع و اقلیتها در امپراتوری ایران باستان مورد بررسی قرار می‌گیرد. هرچاه قسمت کتاب با دید عمیق و امروزی تحقیق نوشته شده و سیمای ناشناخته دیگری از عظمت ایران باستان را بازگو می‌کند.

ما از این شماره به‌نقل قسمتهای از «تحقیق در تقسیمات ایران باستان» می‌رسانیم و چون می‌تواند همه قسمتهای این تحقیق وجود ندارد. برای آنکه تصویر اساسی مطلب را

به‌دست داده باشیم، ابتدا پیشگفتار آن دوره مورد بررسی و قسمتی از مشخصات امپراتوری را به‌ظرفان می‌رسانیم تا مدخلی باشد برای ورود به‌قسمت دوم. یعنی بررسی روابط خارجی ایران باستان براساس مفاهیم حقوق بین‌الملل. اطمینان داریم مطالعه این تحقیق اشکالی فی‌لی‌مان را با امپراتوری ایران و به‌شکلی علمی و سزاوار، گسترش خواهد داد.

پیشگفتار

در کتابهای خارجی مربوط به تاریخ روابط بین‌الملل، معمولاً ضمن بررسی روابط ملل باستانی یا یکدیگر، قسمتی نیز بتاریخ پارس و روابط آن با کشورهای مجاور و یونان اختصاص داده می‌شود، چون در بررسی این کتابها شنیده شده که این قسمت از تاریخ عمومی روابط ملل یعنی روابط ایران با کشورهای خارجی در دوره باستان و نشی که ایران در آن زمان داشته است به‌اختصار و اجمال برگرز شده و آنچنانکه بایست درباره آن مطالعه بعمل نیامده است. درنظر گرفته شد که در این تالیف، این قسمت از تاریخ روابط ملل که برای خوانندگان ایرانی اهمیت زیادی دارد مورد بررسی خاص و دقیق قرار گیرد. توضیحا باید گفت که در آثار دیگران دامنه بحث راجع به تاریخ روابط ایران با سایر ملل محدود به دوران سلسله هخامنشی و خصوصا روابط آن با یونان است. درحالیکه در اینجاک مطلب از نظر وسیع‌تری (از لحاظ زمان و مکان) و موضوع مورد بررسی قرار میگردد. اگر در کتابهای خارجی به این قسمت از تاریخ توجه چندانی نشده بیشتر برای

اینست که نویسندگان تاریخ روابط بین‌الملل که اکثر اروپایی و آمریکایی هستند چنان تحت تأثیر تمدن یونان و روم واقع شده‌اند که سایر تمدنهای دوره باستان را تحت‌الشعاع آن قرار داده‌اند. این نویسندگان باین نکته توجه نکرده‌اند که امپراتوری بزرگسی مانند شاهنشاهی ایران که نخستین امپراتوری در طول تاریخ بشمار می‌رود، نمیتوانست بدون داشتن اصول محکم و منطقی، قهراندرچار کشورهای بزرگی زسته و روابطی پربایه صلح و جنگ با آنها داشته باشد و در مدتی نزدیک به هزار سال - از زمان اقتدار مادها تا اقتراض سلسله ساسانی - به‌بیشروزیهای بزرگ فایز آید و همچنان بر قلمرو وسیعی از دنیای ام روز حکومت کند. تشکیل و توسعه و دوام این امپراتوری وسیع در این مدت طولانی خود گواهی بروجود نظم و اصول محکم و مبتنی‌است که بررسی دقیق آن ضرورت دارد. مخصوصا که در ضمن بررسی سیاست داخلی و خارجی امپراتوری ایران بااصول بیاصلی می‌شود که در ادوار بعد، یعنی هنگام پیدایش حقوق بین‌الملل جدید مورد توجه بنیان‌گذاران این رشته حقوق قرار گرفت و در روابط بین دول اروپایی پذیرفته شد. جالب توجهی اینکه بعضی از این اصول هنوز تا به امروز زوفاکی خود را از دست نداده و حتی در مواردی، بعضی از این اصول برای جامعه کنونی بین‌المللی اصولی مترقی و پیشرو بشمار می‌رود و تحقیق آنها ابداً بشر امروز است. درک کردن و بکار بردن چنین اصولی در سیاست بین‌المللی در دوهزار و پانصد سال پیش حاکی از جهان بینی و درواندیشی کسانی است که در آن زمان پایه‌چنان امپراتوری

جاذبه شاهنشاهی ایران و نام کوروش بزرگ

کوروش بزرگ، در کار استوار ساختن آیینی که برای اداره سرزمینها و آشتی‌دادن تمدن‌ها آورده بود، چندان پایبندی و آگاهی و تسلط عمل می‌کرد که، پسران گنبد بیست‌وپنج قرن، در عصر ما، مورخ که داور نهائی نی‌ک‌بود گفتگشان است، به‌قدرت‌های فائده اندرز میدهند. هنگامی که بر سرزمینی دست می‌یابند، بگویند روشی را که کوروش داشت، سرمشق قرار دهند.

این نقل قولی است که شادروان ایرانی، صاحب تاریخ مابین ایران باستان، کرده است. مقنون ایران باستان در رفتار کرده که یکی از مورخین جدید گویند: «برای مقنون‌های اروپایی سرمشق است. معابد مامون مانند کسی بفارغ‌تعمیرت نکرد واحدی کشته نشد». و مورخی که از آثار می‌کنند، «تورایف»، صاحب کتاب «تاریخ مشرق قدیم» است.

دنیا که کوروش را، می‌ستاید، بخاطر افشانه‌های نقل شده از آن شاهنشاه نیست. دنیا، آنچه را کوروش کرده. از افشانه‌ها نیز، برتر و بالاتر می‌توانست می‌کنند، دنیا میداند که اگر «گرفنون» افشانه «پان» را هم چاشنی سرگند فتح سارد نمیکرد، باز از بزرگی کوروش وحرم جوانمردی وی، پرکاهی، در تاریخ کاسته نمیشد.

دنیا، امروز، کوروش بزرگ، بنیادگذار شاهنشاهی ایران را می‌ستاید، بخاطر آنکه، هرچه در تمدن امروز، کم می‌یابد، و برای بدست آوردن آن، نیازمند تلاش است، کوروش و پانصدسال پیش به‌دنیا عرضه کرده‌است. بزرگترین و درخشانترین آنرا.

آیینی توراتی نوشته است، امروز هم صدق دارد. و آن مورخ آرزو مدخاط را یک درد آسانی است که به‌سپاه‌های اروپایی پند میدهند. رفتار سپاه کوروش را، در تسخیر باطل سرمشق قرار دهند.

جمله‌های بزرگی کوروش، آغاز آیین شاهنشاهی، برای دنیا بارها بیش از قامت که میراث‌دار این آیین هستیم، ما چیزی را می‌ستاییم که داریم. دنیا چیزی را می‌ستاید که ندارد و میخواهد از آن یاموزه، مشکوشد آترا فرگیرد. دنیا صاحب آندیشه، دنیای فرهنگ می‌داند، از آیین شاهنشاهی ایران، چه رازها و چه عظمت بی‌پایان نهفته‌است. و باشرکت در جشن‌های شاهنشاهی، شیفنگی و تحسین خود را، نثار این عظمت می‌سازد.

تیرها و اقوام و تمدن‌های گشوده شده و مغلوب و عادت داشت. تمدن بر خروشت فرمانروای غرب آسیا. و این باطل، که اکنون، از تخت جبروت فروافتاده بود، و خویش را با مرز تمدن‌های اسیر، برابر می‌یافت، هنگامی که درباره فاتح خود، به‌داوری نشت او را پدر نامید.

این مهربانی را، پیش از آن، تاریخ، چندبار دیگر نیز، از کوروش بخاطر سیرده است. روزی که کوروش هشت‌سال پیش از فتح بابل، به‌بلدین رفت و «سار» را گشود، وقایع‌نگار دربار بنویسد، که در بابل نشسته بود، و روزها را ورق می‌زد، از روی عادت نوشت: «در مه‌آند نسیان کوروش‌شاه پارس باقتون خود در تردیکی «آریل» ازجمله عبور کرده درماه ایار بهطرف مملکت «لودی» رفت و پادشاه این کشت، ثروت او را زیود و ساخولی در آنجا گذاشت.»

و این برای او طبیعی بود که وقتی، سردار و جهانگشاه‌های و پلغمر و فتح خود قدم می‌گذارد، شاه و سران قلمرو را از آنجا بردارد. شهر را غارت کند. و اموال و کینه‌شاه را برآورد. اما، هشتال بعد، درشمار مهران کوروش که به بابل درآمد، چنان آریل، مهربان، پروریکوه، که گویی، مهمانی می‌رود، و از سف سپاه کوروش، که خنده بر لب و استوار، و کوروشه‌های پون بابل ازین شاهنشاه، در حرکت بوده، دست برای طلب چیزی، بیرون نیامد، و وقایع‌نگار که با کمال تعجب کوروش، «شاه «لودی» را دید که سر در کنار کوروش، اسب می‌نوازد. لایب، از شرم سر زیر انداخت. چون، دید در بابل هم مثل سار، یاک‌تر، به قهر گشوده شد. سپاه کوروش حرم تمام خانه‌ها را به‌اندازه برستگاهها، نگاهداشت. و این همان شیوه جوانمردانه بود که کوروش در سراس قلمرو شاهنشاهی، قدم به‌قدم با کوروش بود. او آیین گزار بود. نغارتگر، و آندم بود تا رسم و راه نغارتگر را از دنیا برانزد. و اینکه در کارکی که داشت، بیروز شد، بنیاد استواری که پسران وی بیجانند، و این‌ها اختصار و سربلندی که در طول تاریخ، گردید هیچکس از مردان، نام و جهان، چنین بر فروغ ندیده‌اند، است. بزرگترین گواهی است.

شاه پانزدهم

حسب رای جشن از داخل و خارج

جشنهای شکوهمند شاهنشاهی ایران

سر آغاز بهر همندها و پایان انتظارها

و شوشتر - فاضل آب اهواز - لوله کتی جوهار ،
توسعه لوله کتی رفتنجان - توسعه لوله کتی نیشابور -
لوله کتی سقر و کنارک - توسعه لوله کتی زاهدان - شیرین
کردن آب لنگه - و لوله کتی خرم آباد.

چهره سازنده جشنها

شهرهای مملکت دگرگون میشود

... طبعه شکوهند جشنهای ۴۵۰ سال شاهنشاهی ایران
سرآغاز بهرمندها و پایان انتظارهاست.
پایان ماهها تلاش و تکلیف و راه سازندگی شهرها و
روستاها ...

پایان روزها و شبهای پرکار و کوشش برای آبادانی
تأسیسات و راههای مملکت و پایان انتظارها
تأسیسات و راههای مملکت و پایان انتظارها
تأسیسات و راههای مملکت و پایان انتظارها

جشنهای شاهنشاهی ایران چه سازندگی گرانقدری
دربر دارد. یک روحانی محترم اظهار میدارد :
- معماران است، مبلوینها تم مصالح ساختمانی برای
آبادی و عمران بیشتر کشور عزیز ایران ، بکار گرفته است...
و بناهایی میسازد ، به استواری ایمن ملت ایران...
درو به شاهنشاهان ایران زمین - که یادبود عظمت
شاهنشاهی آنان ، یادگارهای برآرزوی و جاودانی برای ملت
و کشور بزرگ است ...

شهرها آباد میشود

... در کنار چهره سازنده یک روستاها ، کشتزارها ،
و زمینها ... بخود میگیرد ، شهرها نیز دگرگون میشود ،
ساختمان بیمارستانها ، مدارس ، کارخانجات ، اماکن بهداشتی
پارکها ، آستانها همه و همه ، شهرها را بیش از آنچه اکنون
هست آباد میکند.

زیرا سایه شکوهمند و سازنده ، جشنهای شاهنشاهی
ایران بر سراسر مملکت پرتو می افکند...

در شمارهای قبل برنامه وزارت آبادانی و مسکن را در
نوسازی روستاها خواندیم ، اینک سازندگی در شهرهای ایران
را برخواهیم شمرد .

نو بجای کهنه

قسمتی از عملیات نوسازی و ساختمانی در شهرها ،
مربوط به ادارات دولتی و ملی است ، که ساختمانهای نو و وسیل ،
جای کهنگیها را میگیرد بهین منظور اعتبارات کافی برای
ساختمان محل ادارات ملی و دولتی بکار افتاده است تا هنگام
جشنهای شاهنشاهی این بناها مورد بهره برداری قرار گیرد.

بیمارستان و تجهیزات

بیمارستان شهباز پهلوی (دانشگاه مشهد) صاحب

کمیته جشن شاهنشاهی

در لهستان

رئیس اجرائی :

آقای یانوش گروشکوفسکی رئیس آکادمی
علوم لهستان
دبیر کل :

بانو زوفیازوفویچ جاباوا عضو انستیتوی خاورشناسی

اعضای کمیته :

- آقای یاروسلاوا یاشکویچ
- پروفیسور استان شله چینسکی
- پروفیسور ماریان می به سوویچ
- پروفیسور ژیکووند ریپیتسکی
- پروفیسور کازیمیر میخااوسکی
- پروفیسور استاسیلا اولوتسکی
- پروفیسور کازیمیر گوما تیسکی
- پروفیسور یژری گودویچ
- پروفیسور یولیوش استارو تیسکی
- پروفیسور ماریان ویس
- پروفیسور یانوش خملوسکی
- پروفیسور الکساندر گیشنور
- دکتر استاسیلا کالو تیسکی
- پروفیسور ویولدودینوسکی
- پروفیسور آژیسیا وایا پوسکی
- پروفیسور دوفک دانوشک
- پروفیسور استاسیلا اولوتسکی
- پروفیسور نادوش لوتسکی
- پروفیسور فرانچسک ماخالسکی
- پروفیسور یوزف ولسکی
- بانو باووی

تاسیسات و تجهیزات جدیدی میشود که ۳۲۳۳۳۰۰۰ ریال
اعتبار برای آن تأمین گردیده است.
● مراکز درمانی و ساختمان بیمارستان لقمان الدوله ادم -
درمانگاه مرکز پزشکی فیروزگرد بیمارستان قاسم بیمارستان
داران - بیمارستان زایل - بیمارستان سراوان - بیمارستان
چاهپار - بیمارستان خرم آباد - بیمارستان شهرکرد و
بیمارستان بروجن توسعه می یابد.

مراکز علمی و درمانی

- و این است طرحهای دانشگاه تهران و دانشگاه صنعتی
آریامهر که تا آخر شهریورماه یعنی تقریباً یکماه قبل از
تاریخ جشن قابل بهره برداری میشود.
- بیمارستان رابط یکصد تختخواهی مرکز پزشکی پهلوی.
- کتابخانه دانشکده کشاورزی کرج و دانشگاه تهران.
- ساختمان دیارتان فیزیک دانشکده علوم دانشگاه تهران.
- تجهیزات آشنیخانه و سردخانه دانشگاه تهران
- درمانگاه کودکان بیمارستان بهرامی
- ساختمان جدید دانشکده های مکانیک - متالورژی و شیمی
دانشگاه صنعتی .
- محوطه موسسه مطالعات و تحقیقات علوم اجتماعی
دانشگاه تهران .
- درمانگاه و آزمایشگاه انستیتو سرطان مرکز پزشکی
پهلوی .

برق

- برق شهرستان خوانسار شامل یکصدتگاه مولد ۳۰۰
کیلوواتی و تاسیسات مربوطه با اعتباری مبلغ ۲۶۳۳۰۰۶۵
ریال .
- برق و تاسیسات مربوطه شهرستان نطنز مولد ۱۵۰ کیلوواتی
با اعتباری مبلغ ۲۶۳۰۹۲۸۰ ریال .

آب

- پروژه های تأمین و توسعه آب آشامیدنی و فاضل آب
شهرهای مختلف که تا مهرماه سال ۱۳۵۰ خاتمه می یابد به
این شرح است :
- توسعه لوله کتی هشتر ، لوله کتی حن کیف کلاردشت
لوله کتی پلدشت - لوله کتی شام آبادماکو - لوله کتی
شام آباد غرب - لوله کتی صحنه - لوله کتی بهیمان